

FI-tillsyn

Revisionstillsyn över företag av allmänt intresse

Nr 2

25 april 2018

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	3
UNDERSÖKNING INOM REVISIONSTILLSYN	4
Tillsyn över företag av allmänt intresse	4
FI har genomfört en undersökning	4
PRAXIS HOS FÖRETAGEN	6
SLUTSATSER	7
Inrättande av revisionsutskott	7
Redovisnings- eller revisionskompetens	7
undersökningens avslut och uppföljning	10

FI-tillsyn

Finansinspektionen publicerar återkommande tillsynsrapporter i en numrerad rapportserie. Tillsynsrapporterna är en del i FI:s kommunikation. Rapporterna behandlar genomförda undersökningar och annan tillsyn som FI utför. Genom rapporterna informerar FI om vilka iakttagelser och bedömningar som FI gjort och om sina förväntningar i olika frågor. Detta kan vara till stöd för företagen i deras verksamhet.

Sammanfattning

Finansinspektionen (FI) har genom lag (2016:429) om tillsyn över företag av allmänt intresse i fråga om revision ansvar för att bedriva viss revisionstillsyn. FI har under 2017 genomfört en undersökning inom detta tillsynsområde. I denna rapport ger FI en översikt av resultatet av undersökningen samt beskriver sin syn på hur berörda regelverk kan tillämpas.

Undersökningen syftade till att granska om företag av allmänt intresse har inrättat ett revisionsutskott, alternativt har beslutat att styrelsen ska utföra utskottets uppgifter, och om minst en ledamot i utskottet eller i styrelsen har föreskriven redovisnings- eller revisionskompetens. FI konstaterar att de undersökta företagen huvudsakligen följer kravet på att inrätta revisionsutskott, alternativt att lägga utskottets uppgifter på styrelsen, på ett tillfredsställande sätt. FI vill dock understryka att det framgår av förarbetena till den ändring av aktiebolagslagen (2005:551) som genomfördes med anledning av EU:s direktiv om revisorer och revision¹ att inrättande av revisionsutskott, alternativt att låta hela styrelsen utföra utskottets uppgifter, bör bestämmas av styrelsen.

FI kan konstatera att undersökta företag generellt har tolkat lagens krav på kompetens inom redovisning eller revision som ett krav på utbildning inom ekonomi i kombination med erfarenhet av arbete i ledande ställning. Det är FI:s uppfattning att kompetenskravet kan uppfyllas såväl genom relevant utbildning som genom relevant arbetslivserfarenhet. I de fall där kompetensen har sin grund enbart i utbildning, utan komplettering av relevant arbetslivserfarenhet, anser FI att utbildningen lämpligen kan vara på högskolenivå och vara inriktad mot redovisnings- eller revisionsrelaterade områden. Av förarbetena framgår att erfarenhet av bolagsledning kan ge tillräcklig insikt i redovisnings- och revisionsfrågor för att uppfylla kravet. FI anser att även till exempel erfarenhet av arbete på revisionsbyrå kan vara relevant arbetslivserfarenhet. FI menar vidare att föreskriven kompetens innehas av den som har förmåga att bidra till det som revisionsutskottet är avsett att bidra till, så som detta specificeras i tillämpliga lagar och direktiv.

Undersökningen föranledde inte FI att ingripa eller utfärda sanktion mot något företag. FI kommer istället löpande att följa utvecklingen kring hur företag av allmänt intresse kommer att tillämpa och efterleva de gällande bestämmelserna.

---

¹ Prop. 2008/09:135 Revisionsutskott m.m. – genomförande av 2006 års revisorsdirektiv, s. 115.

Undersökning inom revisionstillsyn

FI har genomfört en undersökning som syftade till att granska om företag som är av allmänt intresse har inrättat ett revisionsutskott, alternativt har beslutat att styrelsen ska utföra utskottets uppgifter, och om minst en ledamot i utskottet eller i styrelsen har föreskriven redovisnings- eller revisionskompetens.

TILLSYN ÖVER FÖRETAG AV ALLMÄNT INTRESSE

Från och med den 17 juni 2016 har FI ansvar för att bedriva viss revisionstillsyn i enlighet med lagen (2016:429) om tillsyn över företag av allmänt intresse i fråga om revision. Enligt 5 § i denna lag får FI ingripa om ett företag av allmänt intresse inte inrättar revisionsutskott eller ger styrelsen i ansvar att sköta utskottets uppgifter. FI har också rätt att ingripa om dessa företag inte ser till att minst en ledamot i utskottet/styrelsen har föreskriven redovisnings- eller revisionskompetens. FI får också ingripa om företaget inte väljer revisor i enlighet med revisorsförordningen, inte roterar revisor i enlighet med tillämplig lag, eller i förtid entledigar revisor utan saklig grund.

Vilka företag som är av allmänt intresse framgår av 2 § 9 revisorslagen (2001:883). Svenska företag av allmänt intresse är företag med säte i Sverige som uppfyller något av kriterierna nedan.

- Företag som har överlåtbara värdepapper upptagna till handel på en reglerad marknad (börsbolag).
- Företag som har tillstånd att driva rörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (banker och kreditmarknadsbolag).
- Företag som har tillstånd enligt både 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (värdepappersbolag).²
- Företag som har tillstånd att driva rörelse enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) (försäkringsbolag) utom sådana företag som beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 20 §§ i denna lag. Här kan noteras att understödsföreningar inte berörs eftersom de inte faller under försäkringsrörelselagen.

FI HAR GENOMFÖRT EN UNDERSÖKNING

Under 2017 genomförde FI en undersökning som syftade till att granska om företag av allmänt intresse hade inrättat ett revisionsutskott, alternativt hade beslutat att styrelsen ska utföra

---

² I 2 kap 2 § anges att "Ett värdepappersbolag får efter tillstånd av Finansinspektionen som ett led i rörelsen [...] 2. lämna kunder kredit för att kunden, genom värdepappersbolaget, skall kunna genomföra en transaktion i ett eller flera finansiella instrument, [...] 8. ta emot kunders medel på konto för att underlätta värdepappersrörelsen." Observera att båda dessa tillstånd krävs för att bli företag av allmänt intresse på denna grund.

utskottets uppgifter. FI undersökte också om minst en ledamot i utskottet eller i styrelsen hade föreskriven redovisnings- eller revisionskompetens. Kraven framgår av 3 kap. 4 a § sparbankslagen (1987:619), 6 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 6 kap. 4 a § lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller 8 kap. 49 a § aktiebolagslagen (2005:551). Detta är den första undersökning som FI har genomfört med anledning av dessa bestämmelser.

Undersökningen genomfördes med hjälp av en enkät som skickades ut i maj 2017 till 30 företag av allmänt intresse där företagen ombads att svara på hur de uppfyller de aktuella lagkraven. FI bad även företagen att bifoga viss dokumentation till sina enkätsvar. De företag som omfattades av undersökningen bestod av 15 företag som är av allmänt intresse enbart på grund av att de är börsbolag, 4 försäkringsbolag, 6 banker, 4 kreditmarknadsbolag och 1 värdepappersbolag. Vid tidpunkten för urvalet utgjorde de företag som inkluderades i undersökningen ungefär 5 procent av det totala antalet svenska företag av allmänt intresse. Detta antal har idag ökat, bland annat till följd av att fler företag har noterats vid reglerade marknader. Undersökningen inkluderade företag från alla de företagstyper som är av allmänt intresse.

Praxis hos företagen

Samtliga undersökta företag hade antingen valt att inrätta ett revisionsutskott eller bestämt att hela styrelsen ska utföra utskottets uppgifter. Lagens krav på kompetens inom redovisning eller revision hos minst en styrelseledamot har av de undersökta företagen tolkats som ett krav på utbildning inom ekonomi i kombination med erfarenhet av arbete i ledande ställning.

Av de 30 undersökta företagen hade 23 företag valt att inrätta ett revisionsutskott. Hit hörde samtliga 15 börsbolag som ingick i undersökningen, 1 av 4 försäkringsbolag, 5 av 6 banker, 1 av 4 kreditmarknadsbolag samt värdepappersbolaget.

Samtliga undersökta företag angav att minst en (1) person i styrelsen eller utskottet hade föreskriven redovisnings- eller revisionskompetens. Flera företag angav att två eller tre personer hade föreskriven kompetens. Olika kombinationer av utbildning och/eller arbetslivserfarenhet angavs som grund för denna. Av de undersökta företagen var det 25 företag som angav utbildning i form av civilekonomexamen, ekonomexamen eller MBA. Fem företag angav ingen utbildning utan enbart arbetslivserfarenhet, i samtliga fall som ledande befattningshavare. Två företag angav ingen arbetslivserfarenhet utan bara utbildning i form av civilekonomexamen. Det fanns inga markanta skillnader mellan vad som angavs som grund för föreskriven kompetens med avseende på olika typer av företag.

Praxis hos undersökta bolag kan sammanfattas som att en (civil)ekonomutbildning, oavsett inriktning, vid universitet eller högskola, alternativt en MBA-utbildning och/eller arbetslivserfarenhet i ledande ställning, exempelvis som verkställande direktör, koncernchef, finansdirektör eller operativ chef, av företagen ses som tillräcklig grund för att uppfylla kravet på redovisnings- eller revisionskompetens.

Slutsatser

FI:s bedömning är att de undersökta företagen följer kravet på att inrätta revisionsutskott, alternativt att lägga utskottets uppgifter på styrelsen, på ett tillfredsställande sätt. Det är FI:s uppfattning att kompetenskravet kan uppfyllas genom relevant utbildning och/eller genom relevant arbetslivserfarenhet. FI menar vidare att föreskriven kompetens innehas av den som har förmåga att bidra till det som revisionsutskottet är avsett att bidra till.

INRÄTTANDE AV REVISIONSUTSKOTT

FI drar slutsatsen att de undersökta företagen följer kravet på att inrätta revisionsutskott, alternativt att lägga utskottets uppgifter på styrelsen, på ett tillfredsställande sätt. Det ska i detta sammanhang noteras att börsbolagen redan sedan tidigare har omfattats av lagstadgade krav på revisionsutskott, med möjlighet att låta hela styrelsen utföra utskottets uppgifter. Dessutom fanns i *Svensk kod för bolagstyrning*³ ett krav på inrättande av revisionsutskott för börsbolag redan innan lagkravet infördes. Eftersom enbart ett begränsat antal företag har inkluderats i undersökningen kan FI inte uttala sig om den generella regelefterlevnaden hos svenska företag av allmänt intresse.

Som komplement till enkäten frågade FI efter protokoll från styrelsemöte där beslut tagits om att ett revisionsutskott ska inrättas, eller om att hela styrelsen ska utföra utskottets uppgifter, samt information om vilken medlem eller vilka medlemmar som anses ha föreskriven redovisnings- eller revisionskompetens. Några företag besvarade enkäten med att ange att något lagkrav om styrelsebeslut inte finns, men att ett revisionsutskott hade inrättats. Av 8 kap. 49 a § aktiebolagslagen framgår att styrelsen i ett börsbolag ska ha ett revisionsutskott och att bolaget får besluta att styrelsen inte ska ha något revisionsutskott, förutsatt att styrelsen istället utför utskottets uppgifter. Enligt förarbetena till bestämmelsen bör revisionsutskottet bestå av styrelseledamöter som utses av styrelsen själv.⁴ Det framgår också att styrelsen bör bestämma om hela styrelsen ska utgöra revisionsutskott eller inte. FI anser att det följer av förarbetena att styrelsen lämpligen bör ta ett beslut om att inrätta ett revisionsutskott, alternativt om att låta hela styrelsen utföra utskottets uppgifter. FI ser dock inga hinder för att beslut istället tas av bolagsstämman eller motsvarande organ.

REDOVISNINGS- ELLER REVISIONSKOMPETENS

När det gäller kravet på kompetens inom redovisning eller revision hos minst en styrelseledamot konstaterar FI att de undersökta

³ Svensk kod för bolagsstyrning utgör självreglering vilken tillämpas enligt följ eller förklaraprintipen.

⁴ Prop. 2008/09:135 Revisionsutskott m.m. – genomförande av 2006 års revisorsdirektiv, s. 115.

företagen generellt har tolkat lagens krav på kompetens som ett krav på utbildning inom ekonomi i kombination med erfarenhet av arbete i ledande ställning. Vad som utgör redovisnings- eller revisionskompetens är dock inte helt tydligt. Här lämnas utrymme för tolkning i både lagen och i förarbetena.⁵ För att FI ska kunna avgöra vad som innebär tillräcklig kompetens krävs därför en kvalitativ bedömning av enskilda ledamöters kompetensnivå. Nedan beskriver FI sin syn på vad som kan ha betydelse för om kompetenskravet kan anses vara uppfyllt.

Utbildning och/eller arbetslivserfarenhet

Av förarbetena till genomförandet av 2006 års revisorsdirektiv framgår att innebörden av kompetenskravet måste avgöras mot bakgrund av förhållandena i det enskilda bolaget. Här anges att högre krav på kompetens bör ställas ju mer komplex verksamhet som bolaget bedriver, om komplexiteten avspeglas i bolagets redovisning och interna kontroll. Det framgår också att det inte ställs något krav på formell utbildning inom redovisning eller revision.⁶ FI:s uppfattning är att kompetenskravet därmed kan uppfyllas genom relevant utbildning och/eller genom relevant arbetslivserfarenhet.

I de fall där kompetensen har sin grund enbart i utbildning, utan komplettering av relevant arbetslivserfarenhet, anser FI att utbildningen lämpligen kan vara på högskolenivå och vara inriktad mot redovisnings- eller revisionsrelaterade områden. I de fall där kompetensen har sin grund enbart i arbetslivserfarenhet framgår det av förarbetena att erfarenhet av bolagsledning kan ge tillräcklig insikt i redovisnings- och revisionsfrågor för att uppfylla kravet. Där nämns också att den som har innehaft uppdrag som verkställande direktör regelmässigt torde uppfylla kravet.⁷ Mot bakgrund av detta anser FI att arbetslivserfarenhet som till exempel verkställande direktör eller finansdirektör, under en inte oväsentlig tidsperiod, i företag som till verksamhetens komplexitet, storlek och verksamhet motsvarar det bolag där kompetensen ska bedömas, vanligen är en tillräcklig grund för att uppfylla kompetenskravet. Särskilt mot bakgrund av att redovisningskraven för finansiella företag skiljer sig från kraven för icke-finansiella företag menar FI att det är viktigt att den erfarenhet som utgör grunden för kompetensen är relevant även i detta avseende.

FI menar att erfarenhet av arbete på till exempel revisionsbyrå också kan utgöra relevant arbetslivserfarenhet. De lagstadgade kraven på revisors oberoende innebär dock hinder för att den som är praktiserande revisor ska kunna delta i revisionsutskott. Detta framgår

---

5 I Prop. 2015/16:162 används begreppen redovisnings- eller revisionskompetens men ingen ytterligare information om innebörden ges. Detsamma gäller för Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/56/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning (se Art. 39, punkt 1).

6 Prop. 2008/09:135, s. 155-156. När förarbetena skrevs omfattades bara börsbolag. FI menar dock att det inte finns någon anledning att göra någon skillnad mellan finansiella och icke-finansiella bolag här.

7 Prop. 2008/09:135, s. 156.

av Revisorsnämndens ärende F 1/08 (Dnr 2008-603) som ger förhandsbesked om att en revisor inte får vara ledamot i ett revisionsutskott eftersom detta anses vara en sidoverksamhet som kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet och självständighet (se 25 § revisorslagen).

Att kunna bidra till utskottets uppgifter

Vid bedömningen av vad som utgör tillräcklig redovisnings- eller revisionskompetens anser FI att viss vägledning ges av de associationsrättsliga reglerna om vilka uppgifter som utskottet ska utföra. FI menar att föreskriven kompetens innehas av den som har förmåga att bidra till det som revisionsutskottet är avsett att bidra till. I 8 kap. 49 b § aktiebolagslagen anges att revisionsutskottet, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, ska utföra följande uppgifter:

1. övervaka bolagets finansiella rapportering samt lämna rekommendationer och förslag för att säkerställa rapporteringens tillförlitlighet,
2. med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering,
3. hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av Revisorsinspektionens kvalitetskontroll,
4. informera styrelsen om resultatet av revisionen och om på vilket sätt revisionen bidrog till den finansiella rapporteringens tillförlitlighet samt om vilken funktion utskottet har haft,
5. granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och då särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revision, och
6. biträda vid upprättandet av förslag till bolagsstämmans beslut om revisorsval.

Motsvarande lagstiftning för övriga associationsformer som kan vara företag av allmänt intresse återfinns i 3 kap. 4 b § sparbankslagen, 6 kap. 7 a § lagen om ekonomiska föreningar och 6 kap. 4 b § lagen om medlemsbanker.

FI menar också att viss vägledning ges i skäl 24 till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG⁸ som anger att revisionskommittéer bidrar till att minimera finansiella och driftsmässiga risker samt risker till följd av bristande regelefterlevnad och till att höja den ekonomiska rapporteringens kvalitet. Även i relation till detta direktiv menar FI att föreskriven kompetens innehas

---

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsredovisning, årsbokslut och koncernredovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG.

av den som kan bidra till det som utskotten, enligt detta skäl, är avsedda att bidra till.

UNDERSÖKNINGENS AVSLUT OCH UPPFÖLJNING

Den här beskrivna undersökningen har inkluderat ett antal företag och har syftat till att skapa en övergripande bild av tillämpningen av specifika regelverk och till att identifiera brister hos enskilda företag. Undersökningen föranledde inte FI att ingripa eller utfärda sanktion mot något företag. FI kommer istället löpande att följa utvecklingen kring hur företag av allmänt intresse kommer att tillämpa och efterleva de gällande bestämmelserna.

FI har i denna rapport förmedlat sin syn på vad som kan ha betydelse för om lagens krav på redovisnings- eller revisionskompetens kan anses vara uppfyllt. För att kunna avgöra om en enskild individ har tillräcklig kompetens inom redovisning eller revision kommer FI alltid att behöva göra en kvalitativ bedömning av det enskilda fallet.

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
Fax +48 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se